

verzocht Van Rossum via zijn secretaris in oktober 1913 om, als lid van het Heilig Officie, zijn stellingen ter beoordeling aan deze hoogste autoriteit voor te leggen (documenten IX en XI). Uit het archiefmateriaal blijkt niet of de gewenste beoordeling ook inderdaad heeft plaatsgevonden.

De reeks van documenten wordt afgesloten met twee korte stukken die min of meer op zichzelf staan. In een brief uit oktober 1913 (document X) maakte Ch. Ruijs de Beerenbrouck⁴⁴ Van Rossums secretaris deelgenoot van zijn vrees, dat een partijganger van Thompson zou worden benoemd tot bisschop van Roermond in de plaats van de overleden mgr. Drehmanns, die zijn sociale activiteiten steeds had gesteund. Ruijs had een voorname rol gespeeld bij de oprichting in 1907 van de Christelijke Mijnwerkersbond, die in aansluiting bij de Duitse praktijk interconfessioneel georganiseerd was. Hij was daarnaast lid van de Maastrichtse gemeenteraad en vertegenwoordigde sinds 1905 het district Gulpen in de Tweede Kamer. Hij was bovendien overtuigd geheelonthouder en zette zich met Alphons Ariëns in voor de drankbestrijding; sinds 1899 was hij voorzitter van de organisatie 'Sobrietas', een organisatie waartegen Thompson belangrijke 'integrale' bezwaren koesterde. Zolang het Romeinse dossier van de Roermondse bisschopsbenoeming nog niet toegankelijk is (het berust in de archieven van de congregatie van het Consistorie), valt niet uit te maken of de vrees van Ruijs gefundeerd was. Als er een interventie van Van Rossum heeft plaatsgevonden, was deze in elk geval effectief. Het duurde echter tot april 1914 voor de opvolger werd benoemd in de persoon van L. Schrijnen. Dezelfde Schrijnen hielp eind 1914 een eind te maken aan het 'schrikbewind' van Thompson, nadat eerdere pogingen hadden gefaald om de Haarlemse bisschop Callier van de noodzaak daarvan te overtuigen. In mei 1914 drong een gezelschap zeer notabele katholieke leken, onder wie Ruijs de Beerenbrouck, bij aartsbisschop Van de Wetering aan op maatregelen tegen Thompson. Door een toeval was juist de dag tevoren een verklaring van de aartsbisschop in de pers gekomen, waarin deze het tijdschrift *Rome* publiek kapittelde. Dit alles, gevoegd bij overleg in het bisschoppencollege, kon Callier er echter niet toe brengen om Thompson af te vallen.⁴⁵ Maar eind november overspeelde deze zijn hand. In een bespreking van de encycliek *Ad beatissimi* van de nieuwe paus Benedictus XV, waarin deze impliciet het gebruik van de term 'integraal-

44. 1873-1936. Zie voor hem: *Biografisch Woordenboek van Nederland*, I, 515-517; G.A.M. Beekelaar, 'Gustave Ruijs de Beerenbrouck en Charles Ruijs de Beerenbrouck', in *De gouverneurs in de beide Limburgen, 1815-1985* (Maastricht, 1989), 265-298. In 1918 werd hij de eerste katholieke premier; hij zou daarna nog twee andere kabinetten leiden.

45. Rogier, *In vrijheid herboren*, 560-561.